

پشت پرده ماجراجویی های جدید اردوغان در شمال عراق و سوریه

همزمان با افزایش امید ها برای آزادی قریب الوقوع موصل، رقابت ها در سطوح مختلف برای گسترش نفوذ در مناطق شمالی عراق و سوریه افزایش یافته است.

به گزارش آران نیوز: همزمان با افزایش امید ها برای آزادی قریب الوقوع موصل، رقابت ها در سطوح مختلف برای گسترش نفوذ در مناطق شمالی عراق و سوریه افزایش یافته است. چندروزی پیش نیرو های «پیشمرگه» وابسته به جریان مسعود بارزانی و کرد های پ.ک.ک در سنجار (مرز سوریه باعراق) با یکدیگر درگیر شدند. همچنین گزارش های جدید حاکی از آن است که نیرو های پیشمرگه قرار است در آینده نزدیک در شمال سوریه مستقر شوند و به همراه نیرو های ترکیه عملیات مورد نظر اردوغان را در منبج پیش ببرند، اما پشت پرده حضور پر رنگ ترکیه طی درگیری های کردی چیست؟ آمریکایی ها با نیرو های ترکیه علیه کرد های سوریه همراهی می کنند یا خیر؟ اهمیت شهر منبج و اهداف پشت پرده ترکیه در این شهر چیست؟ اردوغان چه منافعی از این درگیری ها می برد و چه تاکتیک جدیدی برای پیشبرد اهداف خود در عراق و سوریه چیده است؟ واقعیت این است که درگیری بین کرد ها در شمال عراق فقط چند روز پس از دیدار بارزانی با اردوغان در ترکیه روی می دهد. مقامات ترکیه بر این باورند، کنترل پ.ک.ک بر سنجار عراق، یک پل ارتباطی است که این گروه را به کرد های وابسته به خود در سوریه وصل می کند. ترکیه بار ها اعلام کرده که به هیچ وجه اجازه نخواهد داد، پ.ک.ک در سنجار بماند و اگر دولت عراق یا اقلیم کردستان اقدامی برای بیرون راندن این گروه از سنجار انجام ندهند، خود این کار را انجام خواهد داد. از طرفی بین بارزانی و اردوغان یک مسئله مشترک کردی وجود دارد. بارزانی به تحکیم قدرت خود می اندیشد و می خواهد به کرد های عراق نشان دهد که او همچنان وزنه ای قابل تامل برای بازی های استراتژیک کردستان عراق در عرصه بین المللی است. افزون بر این، تشدید درگیری های کردی به نقشی که بارزانی از سال های پیش به ویژه همزمان با آغاز روند صلح در ترکیه میان کرد ها و دولت شروع کردباز می گردد. وی در سال 2011 واسطه گری میان دولت ترکیه و پ.ک.ک را برعهده گرفت و می کوشید کرد ها خاک ترکیه را به مقصد کردستان عراق ترک کنند اما این روند در 2013 به بن بست رسید. با شروع تحولات سوریه و جدی تر شدن مسئله استقلال کرد های سوریه، بارزانی احساس کرد که می تواند این نقش را ادامه دهد. علاوه بر این که مسئله پ.ک.ک در آستانه همه پرسی قانون اساسی ترکیه بسیار اهمیت دارد، پ.ک.ک طی چند سال گذشته و پس از شکست روند صلح در ترکیه، عملیات متعددی را در این کشور انجام داده که به اعتبار و مشروعیت دستگاه های امنیتی ترکیه و اردوغان آسیب زده است و در آستانه این همه پرسی اردوغان نیاز دارد تا چهره ای از آرامش را به مردم نشان دهد و برای این هدف به بارزانی هم احتیاج دارد تا جایی که حاضر به باج دادن به او هم شده است. به باور بسیاری از کارشناسان اردوغان از بارزانی خواسته که از طریق همکاری های اقتصادی و نظامی و امنیتی نزدیک، کرد های سوریه را مهار کند و در مقابل، کار صادرات نفت از اقلیم کردستان به اروپا از طریق ترکیه تسهیل خواهد شد. این در حالی است که حزب اتحاد میهنی کردستان به رهبری جلال طالبانی بر این اعتقاد است که آن چه در سنجار عراق روی داد، طرحی پیش دستانه از سوی ترکیه برای شعله ور ساختن جنگی جدید قبل از آزادی کامل موصل از دست داعش است، با این هدف که آنکارا بهانه ای برای دخالت نظامی در عراق بیابد. به هرروی درگیری بین کرد ها در سنجان نشان داد که اختلاف قدیمی و تاریخی بین پ.ک.ک و نیرو های بارزانی، همچنان به قوت خود باقی است و اگر شرایط خاصی پیش بیاید، وقوع جنگ بین نیرو های کرد و تداعی خاطراتی که کرد ها از آن به عنوان «جنگ برادرکشی» یاد می کنند، دور از ذهن نخواهد بود.

اهداف پشت پرده ترکیه در منبج

در سوریه نیز مهم ترین هدف ترکیه را باید تسلط بر منبج و یا حداقل جلوگیری از کنترل نیرو های کرد سوری بر این شهر دانست. منبج با قرار گرفتن در 40 کیلومتری مرز ترکیه، زمانی برای داعش نقطه ای استراتژیک شمرده می شد که با استفاده از آن سلاح، اموال و نیرو های خارجی خود از اروپا و آسیا را جابه جا می کرد اما اکنون ترکیه نیز اگرچه هدف خود از تجاوز به خاک سوریه به طور عام و منبج به طور خاص را دور کردن خطر داعش و ممانعت از تشکیل منطقه خودمختار گردنشین در شمال سوریه عنوان کرده است، اما در پس این اهداف اعلام شده، اهداف پشت پرده دیگری را دنبال می کند. تشکیل منطقه حائل به مساحت 5 هزار کیلومتر مربع خالی از حضور داعش و مبارزان کرد در شمال سوریه جهت اسکان پناهجویان سوری مقیم ترکیه یکی از اهداف تجاوز نظامی ترکیه به منبج است، چون بخش اعظم این منطقه دو شهر منبج و عفرین را شامل می شود. بالطبع اسکان پناهجویان سوری یک روی سکه تشکیل چنین منطقه ای است، آن روی سکه تشکیل منطقه حائل در شمال سوریه گرد آوردن معارضان خارج نشین سوری و فراهم کردن مقدمات تشکیل دولت در تبعید آن ها در این منطقه است که تاکنون موفق به تشکیل آن نشده و زمانی تلاش داشتند، این دولت را در شهر حلب تاسیس کنند. بنابراین اشتباه است، اگر تصور شود، آنکارا برای لحظه ای به براندازی نظام در سوریه و براندازی «بشار اسد»، رئیس جمهور سوریه از قدرت فکر نکند. با این وجود، ارسال مهمات و نظامیان آمریکایی به شهر منبج و در عین حال عدم مخالفت با تحویل مناطقی در استان حلب از سوی کرد ها به نظام سوریه، بار دیگر نشان می دهد امیدهای اردوغان به تغییر مواضع ترامپ نسبت به کرد های سوریه واهی بوده و مانند دیگر معادلات سطحی ترکیه در بحران سوریه به بن بست نزدیک می شود. رویکرد واشنگتن درباره کرد های سوریه

همان رویکرد دولت قبلی است زیرا کرد ها تنها نیروی قابل توجه آمریکا بر روی زمین هستند و واشنگتن برای ایفای نقش فعال و اجرای سیاست های خود در سوریه، به کرد ها نیازمند است و به آسانی حاضر نیست از حمایت آن ها دست بکشد. این رویکرد دولت جدید آمریکا دولتمردان آنکارا را دچار سردرگمی و آشفتگی کرده است. روز های آینده مشخص خواهد کرد که آیا اردوغان که مدتی پس از روی کار آمدن دولت ترامپ در حال تخریب روند مورد توافق با ایران و روسیه در قالب نشست های چند گانه «آستانه» بود با محو شدن امید ها به تغییر رویکرد دولت آمریکا دوباره به طور جدی تر به سمت این روند خواهد چرخید یا این که سعی دارد تا با توسل به نیرو های پیشمرگه یکی دیگر از سناریو های ناکام خود در سوریه را به اجرا بگذارد.

دکتر حامد رحیم پور

منبع: خراسان